

ADVIES
BIJ HET DECREET GEMEENTELIJK EN PROVINCIAAL
JEUGDBELEID

Een nieuw decreet, nieuwe uitvoeringsbesluiten ... het moet allemaal heel snel gaan. Om een echt participatief proces en besluiten gestoeld op een degelijke visie op te leveren, wat ons betreft veel te snel. Daarom hebben we eigenlijk helemaal liever geen decreetswijziging.

De clustering van lokale jeugdbeleidsplannen in **2 hoofdstukken** en de opmaak en procedure van het plan zitten voor ons goed.

Maar over de inzet van de **middelen** en de **keuze van de prioriteit** stellen we ons heel wat vragen. Een consequente en doorgedreven keuze voor de prioriteit **diversiteit** werd niet gemaakt.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
3 mei 2006	ADVIES 06/09

Advies over het voorstel van decreet gemeentelijk en provinciaal jeugdbeleid

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 3 mei 2006 onder voorzitterschap van Stefaan Marien en waarbij aanwezig waren:

Kurt Beheydt, David Fraters, Dries De Wit, Sam Vandeputte, Bram Vermeiren, Saskia Vandeputte, Wim De Coodt, Ramses Buekens, Hans Stevens, Kurt Janssens, Eva Vereecke, Toon Fonteyne, Mieke Cox, Abderrahim Lahlali, Mone Bennekens, Rob De Donder, Bruno Houthoofd

brengt unaniem het volgende advies uit:

1. Inleiding

Het decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid dateert van 14 februari 2003. In december 2005 werd het decreet nog aangepast, om de planlast te verminderen. En nu ligt er terug een voorstel om het decreet grondig te wijzigen.

Het decreet regelt de wijze waarop gemeentes en provincies jeugdbeleidsplannen vorm moeten geven om middelen van de Vlaamse overheid te ontvangen voor hun jeugdbeleid.

Op 22 maart 2006 ontvingen we een officiële adviesvraag. Het is op die tekst dat we hier advies geven. Ook al circuleren er nog andere versies van een recentere datum. Verschillende jeugdwerkers volgden de reflectiegroep lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid op. De Commissie Jeugdwerkbeleid bekeek het voorstel op 19 april. Daar kwamen ook de opmerkingen van het platform lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid van het Steunpunt Jeugd aan bod en zo komt de Algemene Vergadering tot volgend advies.

2. De reden van dit advies / het belang voor kinderen en jongeren

Het lokale jeugdbeleid en lokale jeugdwerkbeleid is natuurlijk belangrijk voor de Vlaamse Jeugdraad. De inspanningen die de Vlaamse overheid daarvoor doet, interesseren ons en belangen ons ook aan. Heel wat jeugdwerkinitiatieven situeren zich op het lokale niveau. Het lokale jeugdwerk is voor ons de brandstof en de voorwaarde voor een dynamisch Vlaams jeugdbeleid.

Naast het decreet Vlaams Jeugdbeleid en het decreet op de jeugdverblijfcentra (ook wel jeugdtoerisme genoemd), is het dus het derde belangrijke 'jeugddecreeet'.

3. Ons gedetailleerd advies

Een wijziging van het decreet is nu niet wenselijk

Het decreet werd de laatste jaren al een aantal keren aangepast. De laatste jaren was er bij elke opmaak van het jeugdwerkbeleidsplan telkens een nieuwe regeling. En de laatste aanpassing dateert nog maar van december 2005. Daarom vinden we het niet goed om alweer het decreet te wijzigen.

Een decreet moet aangepast worden na een grondige evaluatie en vooral wanneer dat decreet niet goed meer is. Er was geen grondige evaluatie en volgens ons is het decreet nog heel goed.

De wijziging van het decreet zou alles eenvoudiger moeten maken, maar daarvan zijn we niet overtuigd. We willen dus (nog) **geen grondige wijziging van dit decreet**.

Proces van de wijziging van het decreet

Dit nieuwe voorstel kwam veel te snel tot stand. De visie achter bepaalde besluiten is voor ons niet steeds duidelijk. De timing voor wat nu volgt (uitvoeringsbesluiten, handleidingen,...) is ook veel te krap. En we zijn teleurgesteld over de participatie met betrekking tot dit decreet.

1. Het opstellen van een nieuw decreet lokaal moet voldoende **grondig worden voorbereid**, afgetoetst en uitgewerkt. Op minder dan 6 weken werden ons heel wat voorstellen bezorgd. Naar opmerkingen werd soms geluisterd, soms werd er gediscussieerd, maar soms ook niet. Tot na de uiteindelijke adviesvraag bleven nieuwe voorstellen over de verdeling van de middelen het daglicht zien.

We vinden het niet ernstig dat de Memorie van Toelichting pas werd bezorgd op 28 april 2006. Die verwachten we samen met de adviesvraag, zodat het decreet goed besproken kan worden.

2. De **visie** van waaruit het nieuwe decreet tot stand kwam, is nog steeds niet duidelijk.

In 1993 ontstond het decreet vooral om het lokale jeugdwerk beter te ondersteunen. Er gebeurde geen grondig onderzoek naar deze belangrijkste doelstelling van het decreet. Het is een gemiste kans dat deze decreetswijziging geen antwoord biedt op de vraag hoe het lokale jeugdwerk zo goed mogelijk ondersteund kan worden. Die essentiële denkoefening werd niet gemaakt.

We vinden het in deze illustratief dat er in de Memorie van Toelichting bij de motivatie voor een grondige wijziging van dit decreet nauwelijks over de jeugdsector zelf wordt gesproken.

Er werd bijvoorbeeld ook niet nagedacht hoe **jeugdraden** op een goede manier ondersteund kunnen worden en of dit een plek kan krijgen in dit decreet. De werkgroep lokale participatie (van de reflectiegroep lokaal en provinciaal jeugdbeleid) heeft nochtans aangetoond dat er heel wat noden en vragen zijn.

3. De **timing** is ook veel te krap. Het schrijven van uitvoeringsbesluiten bleek in het verleden geen gemakkelijke opdracht. Dat zal het ook nu niet zijn. Tegen november van dit jaar willen we dat er ook heel wat ondersteunend materiaal ligt. Jongeren, jeugdconsulenten en jeugdwerkers moeten lokaal aan de slag kunnen gaan om een nieuw jeugdbeleidsplan vorm te geven. Organisaties moeten impulsen kunnen geven, zodat er vanuit verschillende hoeken wordt gezocht naar een goede ondersteuning en goede stimulansen. En daarom vinden we de timing te krap. De ondersteunende organisaties en de afdeling Jeugd en Sport zouden nu volop aan de slag moeten zijn om (liefst samen) instrumenten te ontwikkelen. Maar iedereen moet nu volop vergaderen over het nieuwe decreet en nieuwe uitvoeringsbesluiten. De ondersteunende instrumenten zullen daar (andermaal) de dupe van zijn.

4. Voor een minister die **participatie** hoog in het vaandel draagt, zijn we teleurgesteld in dit proces. Buiten de kleine groep betrokkenen is er onvoldoende kans voor terugkoppeling geweest. De late Memorie van Toelichting getuigt ervan.

Om tot een nieuw decreet lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid te komen, willen we een voldoende participatief proces. We moeten zelf tijd krijgen om onze achterban te raadplegen. Met bijvoorbeeld hoorzittingen en voldoende tijd om aspecten terug te koppelen. Daarbij worden ook lokale jeugdraden, het jeugdwerk en alle relevante partners gehoord. Het werk moet veel grondiger gebeuren.

Voor de Vlaamse Jeugdraad kwam het huidige voorstel vooral **veel te snel** tot stand. Voor ons was er dus onvoldoende tijd om belangrijke discussies grondig te voeren.

We rekenen er alvast op dat we beter betrokken worden bij de opstelling van de uitvoeringsbesluiten die bij dit decreet horen.

Hoewel we liever geen decreetswijziging willen, geven we in wat volgt onze inhoudelijke opmerkingen bij het voorstel.

Procedure en opmaak van het plan

We zijn heel tevreden dat de **planningstermijn** drie jaar blijft. Ook al waren er andere intenties, we zijn blij met dit cruciale gegeven.

De elementen die in de beide **hoofdstukken** beschreven moeten worden zijn goed. Het gaat om het proces en de analyse, de concrete vertaling van de vooropgestelde doelstellingen d.m.v. concrete acties met timing en financiële weerslag.

We zijn ook blij dat er niet wordt geraakt aan de principes van **communicatieve planning** en dat er niet wordt ingebonden op de concrete bepalingen hierover. In het verlengde hiervan zijn we ook zeer tevreden over de samenspraak met de lokale jeugdraad die wordt opgelegd.

We stellen voor om bij de opsomming van diegenen die betrokken moeten worden bij de inspraakprocedure (art. 5 §4) de lokale jeugdraden expliciet op te nemen.

Het is ook goed dat de uiterlijke **indiendum** van het plan niet achteruit wordt geschoven en behouden blijft op 15 oktober.

Een clustering van hoofdstukken

Het idee om van 8 hoofdstukken naar **2 (cluster)hoofdstukken** te gaan vinden we goed. De vereisten per hoofdstuk waren te omslachtig en we vinden het goed om dat wat in te perken.

Maar de inhoud van de hoofdstukken vonden we wel zeer waardevol. We hebben dan ook gepleit dat die aan bod zouden blijven komen. In de **omschrijving van jeugdwerkbeleid** vinden we ze terug, dat vinden we goed.

De **omschrijving van jeugdbeleid** vinden we niet zo duidelijk. We willen een concretere invulling en vinden het zinvol om wel thema's uit te werken. We blijven pleiten voor een doordachte, onderbouwde invulling van thema's. Zo heeft men lokaal meer een houvast en kunnen er ook voor jeugdbeleid ondersteunende instrumenten (zoals een leidraad) worden ontwikkeld. Dat maakt een kwaliteitsvolle ondersteuning mogelijk, maakt vorming en bewustmaking van actoren mogelijk. Ondersteuning en vorming vinden we een blijvende bekommernis.

Prioriteiten

Eerder gaven we reeds **advies over de prioriteiten** in het decreet. In advies 0513 zeggen we 2 prioriteiten een maximum te vinden en formuleren we ook enkele criteria voor prioriteiten.

In dat advies lezen we: *"We moeten eens grondig nadenken over de prioriteit in dit decreet. Blijkbaar zijn zowel de eerste als de tweede prioriteit geen tijdelijk gegeven geweest en hebben we telkens voor blijvende aandacht moeten pleiten. Dit holt enigszins het idee van een prioriteit uit en daarvoor willen we samen met de andere partners naar een oplossing zoeken."*

Hierover werd niet echt grondig nagedacht. Dit is absoluut een gemiste kans en dat vinden we heel jammer.

We verwachten dat de keuze van de prioriteiten op Vlaams niveau gebeurt in overleg met de Vlaamse Jeugdraad. We willen dit expliciet in het decreet opgenomen zien.

Een **groter deel van de middelen** gaat naar de prioriteiten. Dit zorgt ervoor dat er bijna evenveel moet uitgegeven worden aan de prioriteiten dan aan de hoofddoel zelf: het jeugdbeleidsplan. Daardoor wordt de vrijheid van de gemeentes afgenomen.

Op vergaderingen van de reflectiegroep wordt voor de invulling van de prioriteiten gekozen voor jeugdwerkinfrastructuur (als prioriteit jeugdwerkbeleid) en jeugdinformatie (als prioriteit jeugdbeleid).

In de toekomst hopen we dat verschillende actoren – waaronder wijzelf natuurlijk - betrokken worden bij de keuze van de prioriteiten.

We zijn blij met de prioriteit voor jeugdwerkbeleid, met name **jeugdwerkinfrastructuur**. Dat heeft de minister goed begrepen. Voor de uitbreiding van de inzet van deze middelen naar gemeentelijke infrastructuur, verwachten we een garantie naar het gebruik van de ruimte. De ruimte moet langdurig en in hoofdzaak worden gebruikt als werkingsruimte voor het particuliere jeugdwerk, met een gebruiksgarantie op lange termijn. Dat lezen we gelukkig zo in het decreet.

Voor de tweede prioriteit ligt dat anders. De keuze voor **jeugdinformatie** is dan ook wat vreemd gelopen. We vinden jeugdinformatie zeer belangrijk. Laat daar geen twijfel over bestaan. Maar of dit een goede prioriteit is in het kader van dit decreet, is iets anders. We begrijpen niet vanuit welke basis dit hier naar voor wordt geschoven.

Zelf hebben we steeds diversiteit als prioriteit jeugdbeleid naar voor geschoven. In het Vlaams jeugdbeleidsplan spreekt men ook van een prioriteit "**interculturaliteit-diversiteit-toegankelijkheid**". In het huidige voorstel vinden we dit niet terug. Het is dan ook vreemd dat er in Memorie van Toelichting in de tweede kader bij artikel 14 wordt verwezen naar de prioriteit toegankelijkheid-diversiteit. De garantieregeling voor de doelgroep van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren mag niet verkocht worden als prioriteit diversiteit, dat is goochelen met termen.

Gezien de aandacht van de minister voor dit thema verbaast het ons dat gemeentes geen extra middelen kunnen krijgen om van diversiteit werk te maken. We begrijpen dus niet waarom er voor jeugdinformatie wordt gekozen en niet voor diversiteit.

Inzet van middelen

Het is natuurlijk op zich een **heuglijke** zaak dat het algemene budget voor het lokaal jeugdbeleid wordt opgetrokken.

We begrijpen echter niet welke **visie** er zit achter de verdeling van de middelen. De verdeling van middelen vinden we veel te ondoordacht knip- en plakwerk. Het is te betreuren dat we hierover geen grondig gesprek hadden op de reflectiegroep lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid.

We begrijpen niet hoe de keuze voor de inzet van de extra middelen naar jeugdinformatie tot stand is gekomen. Deze keuze veronderstelt impliciet dat het lokale jeugdwerk over voldoende middelen beschikt. Wij delen deze analyse niet.

- Jeugddiensten, jeugdleden en lokaal jeugdwerk hebben eind 2004 een duidelijk signaal gegeven toen de Vlaamse overheid 10% van de middelen voor lokaal jeugdwerkbeleid inhield. Als gevolg van deze besparing werden bepaalde jeugdwerkinitiatieven niet verder gesubsidieerd. Er kwamen heel wat reacties, de verontwaardiging was heel groot. De financiële marge voor het jeugdwerk is dus erg krap.
- De kosten voor het jeugdwerk zijn toegenomen. Denk maar aan billijke vergoeding, strengere infrastructuurvereisten, eetwarenvergunning, ...
- Er zijn steeds meer lokale jeugdwerkinitiatieven (zie hiervoor het cijferboek jeugdwerk 2005-2007)
- De diversiteit van het jeugdwerk is de laatste jaren toegenomen. Meer initiatieven worden als jeugdwerk erkend en toegelaten door de ruimere toepassing van de definitie.
- In verschillende nieuwe reglementen of regels wordt ook verwezen naar een opname in het jeugd(werk)beleidsplan (fiscale aftrekbaarheid, jeugdverblijfcentra, reisbureauwetgeving, ...) waardoor het voor meer organisaties interessant wordt om toch in het jeugdbeleidsplan opgenomen te worden.

Voor ons is er ook een doorgedreven en versterkte inspanning nodig rond de prioriteiten diversiteit en jeugdwerkinfrastructuur.

Het lokale jeugdwerk heeft dus meer middelen nodig, dat is voor ons een uitgemaakte zaak.

We zijn blij met een verankering van de middelen voor **maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren**. Maar we betreuren dat de ambitie niet verder reikt dan een indexering van de huidige middelen. Tegelijkertijd waarschuwen we voor het gevaar van een 'herformulering' van de middelen maatschappelijke achterstelling als een 'prioriteit toegankelijkheid/diversiteit' (zoals gebeurt in de Memorie van Toelichting). De middelen maatschappelijke achterstelling zijn immers in het leven geroepen om structureel de nodige middelen te voorzien voor jongeren in een situatie van maatschappelijke achterstelling (socio-cultureel of socio-economisch, zie huidige decreet). De situatie van deze jongeren wordt sterk bepaald door: het behoren tot een socio-culturele minderheid, armoede en/ of lage scholing (zie huidige uitvoeringsbesluit). Een uitbreiding naar een diversiteit aan mogelijke doelgroepen brengt de garantieregeling in het gevaar. Hierop aanvullend geven we graag aan dat de huidige pot maatschappelijke achterstelling momenteel reeds onder druk staat aangezien een gevarieerd geheel aan werkvormen naar maatschappelijk kwetsbare jeugd (WMKJ's, zelforganisaties van allochtone jongeren, toegankelijkheidsinspanningen van het brede jeugdwerk, gemeentelijke projecten,...) hiervan steeds meer gebruik maakt.

Indien de minister dus een volwaardige prioriteit diversiteit in het leven wil roepen, moeten daar middelen voor worden voorzien i.p.v. te spelen met termen.

Het lijkt ons ook logischer om de **middelenboom** bovenaan op te splitsen en het onderscheid tussen de middelen voor jeugdbeleid en jeugdwerkbeleid vast te leggen. Dus een percentage van de middelen van jeugdwerkbeleid voorzien voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en een ander percentage voor de prioriteit jeugdwerkbeleid. Dat geeft garanties op termijn en dat maakt ook de financiële verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid tegenover het jeugdwerk en jeugdbeleid duidelijker.

De **restmiddelen** zijn het overschot van middelen dat overblijft omdat gemeentes geen of slechts gedeeltelijk aanspraak maken op de middelen. We vinden het belangrijk dat de restmiddelen ten goede komen van het lokale jeugdbeleid. Dat lezen we ook in art. 8§3. Hierbij aansluitend hopen we dat we eindelijk ook betrokken zullen worden wanneer hierover beslissingen worden genomen. Het zou jammer zijn dat de overheid dit alleen beslist, zonder de actoren daarin te horen.

Provinciale jeugdbeleidsplannen en VGC

Op onze vraag werd ook aan de **provinciale jeugdraden** een adviesvraag gesteld. Voor dit decreet vinden we dat logisch en heel belangrijk.

We vinden het jammer dat er geen **impulsen** aan de provincies worden gegeven. Er wordt geen budgetverhoging voorzien. Hadden we de discussie over de prioriteiten beter gevoerd en de prioriteiten grondig geëvalueerd, hadden we kunnen bekijken of het ook goed was om voor provincies met prioriteiten te werken. Doordat er geen extra impulsen worden gegeven wordt het provinciale jeugdbeleid niet echt erkend met deze decreetswijziging.

We zijn van mening dat de provincies inderdaad een belangrijke rol hebben naar de **gehandicaptenwerkingen**. Twintig procent van het krediet van de provincies moet integraal aangewend worden voor de ondersteuning van jeugdwerk dat in hoge mate gericht is op het werken met gehandicapte jeugd. De provincies zijn vragende partij om dit globaler te mogen bekijken. Ze willen **inclusief werken** (ook voor andere doelgroepen) centraal zetten. We vinden het jammer dat er geen opening voor deze discussie was. Zonder dat de verantwoordelijkheid van de provincies aangaande de gehandicaptenwerkingen in het gedrang hoeft te komen, vinden we in de gevraagde opening geen tegenspraak met de opdracht van de provincies.

Het is goed dat de **Vlaamse Gemeenschapscommissie** de Brusselse gemeentebesturen zal begeleiden en informeren inzake lokaal jeugdbeleid.

4. Besluit

We willen nu geen grondige wijziging van het decreet gemeentelijk en provinciaal jeugdwerkbeleid. De laatste jaren werd het decreet al te veel gewijzigd. Het proces verliep veel te snel, te ondoordacht en de timing is ook veel te krap.

Inhoudelijk hebben we nog heel wat opmerkingen. De clustering van **2 hoofdstukken** en de opmaak en procedure van het plan zitten voor ons goed. Maar we hebben vragen bij de keuzes voor de inzet van de middelen en de prioriteiten. De Vlaamse Jeugdraad schuift de consequente keuze voor inzetten op diversiteit als prioriteit naar voor.

Daarom vragen we ons ook af of we niet samen op zoek moeten gaan naar alternatieve en constructieve (eventueel tussentijdse) oplossingen. Eerder dan een snelle decreetswijziging.